

УДК 338.4

Бойко О.Б., Стойко І.І.

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

КОНЦЕПЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ЯК ОСНОВА ДОСЯГНЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Boyko O., Stoyko I.

THE CONCEPT OF STATE POLICY IN THE FIELD OF SOCIALLY RESPONSIBLE BUSINESS DEVELOPMENT IN UKRAINE AS THE BASIS OF ACHIEVING EUROPEAN STANDARDS

Принцип соціальної відповідальності або точніше концепція соціальної відповідальності в контексті будь-якого бізнесу означає, що фірма/компанія/підприємство/організація функціонує для досягнення своїх фінансових цілей і крім цього допомагає суспільству. Ідея полягає в тому, що бізнес повинен поєднувати прибуткові види діяльності з діяльністю, що приносить користь суспільству. Тобто соціально-відповідальна бізнесова структура не повинна працювати виключно для максимізації прибутку, а має приймати рішення та виконувати дії, які є прийнятними з точки зору цілей і цінностей суспільства.

У свою чергу, корпоративна соціальна відповідальність – це концепція управління, в рамках якої компанії інтегрують соціальні та екологічні проблеми у свої бізнес-операції і взаємодіють зі своїми зацікавленими сторонами. У сьогоденному соціально свідомому середовищі співробітники й клієнти надають велике значення роботі та витрачають гроші на підприємства, які віддають пріоритет корпоративній соціальній відповідальності.

Звітування підприємств про соціальну відповідальність їхньої діяльності зумовлює потребу в переході на нові стандарти звітності відповідно до розроблених рекомендацій, документів і прийнятої в Європі практики звітування.

Нефінансова звітність про соціальну відповідальність бізнесу стає все більш важливою для інвесторів і споживачів, які прагнуть вкласти інвестиції, які не тільки є прибутковими, але й сприяють добробуту суспільства та навколишнього середовища.

Стандартів і керівництв у сфері нефінансової звітності є багато, але все більше підприємств використовують стандарти (*Global Reporting Initiative*). Ключовий документ GRI – «Посібник зі звітності у сфері сталого розвитку» побудовано таким чином, що воно гармонійно поєднується з іншими керівництвами у сфері сталого розвитку і соціальної відповідальності – стандартами SA 8000, ISO 26000 та Глобальним договором ООН [2].

24 січня 2020 Уряд прийняв рішення про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року, яка направлена на забезпечення в Україні сталого економічного зростання, удосконалює інтеграційні процеси приєднання до ЄС, Організації економічного співробітництва та розвитку, які потребують запровадження сучасних механізмів взаємодії держави і бізнесу, а також бізнесу і суспільства. Це дасть змогу посилити взаємну відповідальність усіх учасників суспільного життя, створити умови для подальшого соціально-економічного розвитку держави та суспільства. Реалізація Концепції передбачена на період до 2030 року.

Розв'язання проблеми пропонується шляхом забезпечення реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні, яка базується на основі міжнародних стандартів та правил поведінки бізнесу.

Відповідно до Концепції в Україні заохочуватимуть компанії під час своєї діяльності дотримуватися міжнародних стандартів та принципів відповідального ведення бізнесу. Ведення соціально відповідального бізнесу сприятиме підвищенню стандартів життя

українців, зокрема, забезпеченню гідних умов та оплати праці, підвищенню рівня медичного обслуговування, зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище.

Крім того, реалізація Концепції дозволить компаніям, які впроваджуватимуть політику соціально відповідального ведення бізнесу, отримати конкурентні переваги на міжнародному ринку та можливості залучення додаткових інвестицій.

Так, запровадження нових стандартів ведення бізнесу позитивно вплине на якість життя громадян в цілому, зокрема забезпечить підвищення рівня захисту прав споживачів, якості та безпеки товарів (послуг); вплине на покращення стану навколишнього природного середовища; розповсюдження інновацій як в короткостроковій, так і в довгостроковій перспективі.

Крім того, суб'єкти господарської діяльності, дотримуючись стандартів і принципів соціально відповідального бізнесу, мають запроваджувати високі стандарти трудових відносин, забезпечуючи додатковий захист своїх працівників, створення належних умов праці, що позитивно впливатиме на ключові інтереси працівників.

Водночас у разі запровадження та дотримання стандартів і принципів соціально відповідального бізнесу суб'єкти господарської діяльності отримають конкурентні переваги та можливості щодо залучення додаткового інвестиційного ресурсу.

У ході реалізації Концепції передбачається досягнення як короткострокових, так і довгострокових результатів для національної економіки.

Серед короткострокових результатів планується:

- створення сприятливих правових, фінансових та організаційних умов для розвитку соціально відповідального бізнесу;
- створення нових робочих місць, зокрема для внутрішньо переміщених осіб та осіб з інвалідністю;
- створення безпечних та здорових умов праці, зниження рівнів виробничого травматизму та професійної захворюваності;
- забезпечення рівних можливостей для працівників у вирішенні питань працевлаштування без дискримінації за ознакою статі;
- зменшення рівня забруднення стічних вод; відновлення земель для органічного виробництва;
- зменшення проявів корупції; поширення кращого досвіду соціально відповідального бізнесу щодо етичної та доброчесної поведінки;
- покращення якості товарів і послуг; зменшення шкоди для здоров'я або навколишнього природного середовища, що виникає в результаті споживання та/або утилізації товарів низької якості;
- розвиток інноваційної діяльності; створення та функціонування індустріальних (промислових) парків;
- забезпечення інтеграції вітчизняних фахівців з питань розвитку соціально відповідального бізнесу до європейського та світового фахового середовища.

Агресія Росії може внести різні корективи до виконання Концепції, може її сповільнити, а може і прискорити, якщо військова і економічна допомога Західних країн і США допоможе як з перемогою України, так і з відбудовою України.